

Bồ Tát Quan Âm Trong Tín Ngưỡng Của Người Nhật

ĐĐ.Thích Nguyên Tạng

--- o0o ---

Nguồn

<http://www.quangduc.com>

Chuyển sang ebook 14-8-2009

Người thực hiện : Nam Thiên – namthien@gmail.com

[Link Audio Tại Website http://www.phatphaponline.org](http://www.phatphaponline.org)

---o0o---

Bồ Tát Quan Âm (Avalokite svara) tại Nhật Bản được biết qua danh hiệu là Kannou. Theo giáo nghĩa của Phật giáo Bắc truyền thì Bồ Tát Quan Âm là một vị Bồ Tát có oai thần lực bất khả tư nghì, trong vô lượng kiếp thời quá khứ đã chứng quả Phật rồi, hiệu là Chánh Pháp Minh Như Lai, nhưng vì lòng thương tưởng muốn cho chúng sanh an lạc mà thị hiện làm Bồ Tát. Tại Nhật Bản, tín đồ tôn kính và thờ Bồ Tát Quan Âm qua 33 hình tượng khác nhau được mô phỏng theo trong kinh Pháp Hoa. Ngài được tin tưởng là một người có thể giải quyết hết tất cả mọi khúc mắc, chướng ngại và đem lại sự lợi lạc cho chúng sanh. Ngài được tin tưởng là một người có lòng từ quảng đại, có sức mạnh và thần lực vô biên để cứu giúp tất cả mọi loài. Trong phẩm thứ 25 của kinh Pháp Hoa đã mô tả về phép thuật của Ngài như sau : "Hoặc bị khổ nạn vua, khi sắp bị hành hình, do tưởng niệm Quan Âm, đao liền gãy từng đoạn ; hoặc tù cầm xiềng xích : tay chân bị gông cùm, do sức niệm Quan Âm, tháo mở được giải thoát".

Một niềm tin tưởng như vậy đã ăn sâu vào lòng người dân Nhật từ lúc Phật giáo mới truyền vào. Chúng ta sẽ không ngạc nhiên; bởi vì thời ấy, cái hạnh phúc, an lạc và tự do không nằm trong tay của người dân thường mà thuộc về thiên nhiên và người có quyền thế. Mọi người đều tin rằng Bồ Tát Quan Âm có thể vô hiệu hóa hết tất cả mọi rắc rối và thiên tai do con người và trời đất gây ra. Điều này giải thích tại sao các loại tượng Quan Âm được tôn thờ một cách phổ biến trên khắp đất nước Nhật Bản. Ngay cả đến thế kỷ XII, đã có những bài hát về Bồ Tát Quan Âm mà đến nay nó được liệt kê vào những bộ sưu tập dân ca của nước Nhật. Chẳng hạn như bài : "Lòng từ bi quảng đại của Bồ Tát Quan Âm, là chiếc bè nổi lên trên biển Fudaraku, những ai tìm đến được chiếc bè, sẽ được đưa đến nơi yên vui...".

Một vị thần Phật giáo được đề cập trong truyện cổ của Nachi Gongen (một trong ba thần theo tín ngưỡng của Nhật Bản), đó chính là Bồ Tát Quan Âm (BTQA). Vị Bồ Tát này đã kết hợp một cách độc đáo với tín ngưỡng dân gian ở Fudaraku từ ngày xưa. Mối liên hệ mật thiết giữa BTQA và biển Fudaraku đã khiến cho danh hiệu của vị Bồ Tát gắn liền với những danh thắng về biển và ao hồ tại Nhật. Nổi tiếng trong số đó là tượng Quan Âm thiên thủ thiên nhãn tại chùa Hogon ở đảo Chikubu và tượng Quan Âm ở chùa Chuzen nằm trên bờ hồ Chuzenji gần Nikkò. Gần vách đá ở Shikoku là ngôi chùa Kongofuku, ngôi chùa thứ 88 trên tuyến đường du lịch đường biển Shikoku, có thờ một tượng Quan Âm thiên thủ thiên nhãn rất lớn. Hơn mười trong số 88 ngôi chùa đều có thờ tượng Quan Âm ngàn mắt ngàn tay, số chùa còn lại đều thờ tượng Quan Âm với nhiều hình tượng khác nhau. Tương tự, có 15 trong số 53 ngôi chùa ở tuyến đường tham quan Saigoku ở miền Trung Nhật Bản, đều có tượng Quan Âm ngàn mắt ngàn tay, trong khi đó 11 trong số 33 ngôi chùa ở Kanto, phía Đông Nhật Bản cũng thờ tượng Quan Âm thiên thủ thiên nhãn.

Nếu hình ảnh Quan Âm thiên thủ thiên nhãn rất quen thuộc với hầu hết các chùa miền duyên hải thì tất cả các chùa ở miền cao nguyên cũng dễ dàng tìm thấy pho tượng đặc biệt của vị Bồ Tát này. Tuy nhiên, đó là tượng Quan Âm thập nhất diện. Chúng ta sẽ tìm thấy 16 trong 33 ngôi chùa ở Saigoku và 9 trong 88 ngôi chùa ở Bando, 6 trong 33 chùa ở Shikoku đều có thờ tượng Quan Âm mười một khuôn mặt, gồm mười mặt Bồ Tát và một mặt Phật, mỗi khuôn mặt biểu lộ sự giận dữ và hoan hỷ khác nhau, hoan hỷ trước cái thiện và phẫn nộ trước cái ác. Những pho tượng cổ PG ở miền Bắc Nhật Bản từ thế kỷ XIII trở về trước, thực sự phần lớn là tượng Quan Âm thập nhất diện, số ít còn lại là tượng Quan Âm thiên thủ thiên nhãn. Nếu ta gạt bỏ yếu tố này thì rõ ràng ta rất khó khăn khi muốn tìm hiểu về tín ngưỡng Quan Âm tại Nhật Bản.

Ở Nhật Bản, mọi người đều tin rằng Fudaraku là vùng đất làm phương tiện để truyền bá, gây ảnh hưởng rộng rãi về sự tin cậy và sùng bái Đức Bồ Tát Quan Âm tại Nhật. Theo truyền thuyết, Fudaraku (Potalaka) là Tịnh độ của Bồ Tát Quan Âm, là một hải đảo ở phía Nam Ấn. Tổ tiên người Nhật tin rằng bán đảo theo truyền thuyết ấy có tên là Tokoyo, vùng biển nằm cuối hải phận của Nhật Bản. Tokoyo là một cõi giới vượt ra ngoài sự hủy diệt của vô thường và chính vì thế nó được kết hợp với ý tưởng vĩnh hằng và bất diệt của người Ấn. Điều này cũng tương đồng với quan điểm của người Trung Hoa về bán đảo Peng-Lai của họ.

Fudaraku tiêu biểu cho sự pha trộn tín ngưỡng của người Nhật ở Tokoyo, người Trung Quốc ở Peng-Lai và những tư tưởng của người Ấn. Sự tôn kính và thờ phượng Bồ Tát Quan Âm tại Nhật Bản là kết quả của sự pha trộn, ảnh hưởng từ Ấn Độ và Trung Hoa.

Thật khó mà biết được thời điểm chính xác sự sùng bái Bồ Tát Quan Âm được truyền vào Nhật Bản từ khi nào, nhưng điều đó không quan trọng, điều đáng chú ý là tầm ảnh hưởng của tín ngưỡng này trong đời sống của người Nhật ra sao.

Theo sử gia Phật giáo, ông Koen (11-12-1169), thì vào năm thứ ba của triều đại vua Suiko (595), được ghi nhận rằng tượng Quan Âm thờ ở chùa Hiso ở Yoshino đã phát ra hào quang. Pho tượng này bắt nguồn từ một khúc gỗ trầm hương xuất hiện trên bờ biển của đảo Awaij, người ta cho rằng nó trôi đến đây từ Ấn Độ. Hoàng hậu bấy giờ đã ra lệnh đem đi điêu khắc thành pho tượng Quan Âm, để đánh dấu sự truyền bá Phật giáo đến Nhật Bản.

Ở Nhật Bản, Bồ Tát Quan Âm được tôn thờ theo ba dạng : tượng Quan Âm đứng trên bệ hoa sen, Quan Âm thờ chung với Bồ Tát Thế Chí bên cạnh đức Phật A Di Đà và Quan Âm được thờ như một vị thần trong tín ngưỡng nhân gian của Nhật Bản. Mặc dù đại đa số quần chúng Nhật Bản đều chấp nhận quan điểm rằng tượng Quan Âm phải được tạc với khuôn mặt đẹp và hiền từ, có dáng vẻ như một người nữ ; nhưng bên cạnh đó, cũng có một số lớn tượng Quan Âm có hình dáng rất dữ dằn, với tay cầm chuỗi hạt và nhiều loại khí giới khác nhau, hầu để hàng phục những kẻ ác độc muốn phá hoại gia lam. Loại tượng đặc biệt này được điêu khắc lần đầu tiên ở Nhật Bản vào giữa thế kỷ VIII, đến nay các nhà tạc tượng vẫn giữ được vẻ chân phương ấy.

Phẩm Phổ Môn, phẩm 25 trong kinh Pháp Hoa và danh hiệu của vị Bồ Tát này được Phật tử Nhật Bản thọ trì hàng ngày. Đặc biệt là thần chú Đại bi, Tâm chú của Bồ Tát Quan Âm mà tất cả mọi Phật tử thuộc Bắc tông Phật giáo đều thuộc nằm lòng. Họ tin rằng tất cả những ai nghe được thần chú này sẽ có thể loại bỏ những ác nghiệp và mọi phiền não của chính mình. Ở Nhật Bản, bài thần chú này cũng được sử dụng một cách phổ biến.

Tóm lại, tín ngưỡng Bồ Tát Quan Âm được hội nhập vào Nhật Bản qua nhiều cách khác nhau. Trước hết, tầng lớp quý tộc và giới thượng lưu tôn thờ Ngài như một vị Phật của lòng từ, trong khi những người dân thường thờ cúng Ngài qua phép màu diệu dụng. Qua hình thức tín ngưỡng này, chúng ta

thấy rằng mọi tầng lớp Phật tử xứ Hoa Anh Đào mong đợi ở Bồ Tát Quan Âm một điều gì đó và dường như họ đã tìm thấy được điều ấy.

(theo tài liệu: S.Gorai - Dharma World 8/1998)

---o0o---

Hết